

TEMATICKÉ OBLASTI

přípravy občanů k obraně státu

Praha 2025

Příprava občanů k obraně státu je v době míru dobrovolná a jejím cílem je získání znalostí a dovedností využitelných v oblasti obrany státu. To probíhá nejen získáváním a zdokonalováním znalostí v oblasti bezpečnostní tematiky, rozvojem branně-sportovních a technických dovedností a fyzické kondice, ale také přípravou na předcházení nebo řešení dopadů mimořádných událostí a krizových situací nejen vojenského charakteru. V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je tato příprava povinná, přičemž občan by již měl být schopen adekvátně reagovat na vzniklé situace.

Cílem tohoto dokumentu je dále rozpracovat základní vymezení a poskytnout detailnější výčet znalostí a dovedností, které jsou potřeba pro dlouhodobou udržitelnost a zapojení celé společnosti do obrany státu. Tento přístup má také potenciál vytvořit předpoklady pro zlepšení kvality života a posílení odolnosti a schopnosti společnosti reagovat na změny a na krizové situace.

Vymezení obsahu přípravy občanů k obraně státu (POKOS) je klíčovým předpokladem pro její úspěšnou implementaci. Jasně definování znalostí a dovedností, které mají občané získat, také umožňuje efektivní řízení vzdělávacích a osvětových aktivit.

Obsah POKOS je nezbytný pro vytvoření strukturovaného přístupu, který nejen poskytne občanům potřebné informace a kompetence, ale také zajistí dlouhodobou udržitelnost celého systému. Umožní lepší koordinaci mezi státní správou, vzdělávacími institucemi a společností, což povede ke zvýšení připravenosti občanů na krizové situace a k posílení odolnosti státu.

Vymezení obsahu POKOS rovněž usnadní plánování a realizaci jednotlivých aktivit POKOS a umožní efektivnější využití dostupných zdrojů. Díky tomu bude možné zajistit, že každá cílová skupina získá odpovídající znalosti a dovednosti, přispívající k celkové odolnosti a obranyschopnosti České republiky.

Tematické oblasti

- **Historie**
 - vojenská historie;
 - historie vojenství, historie ozbrojených sil České republiky, novodobé konflikty;
 - hrozby, kterým ČR čelila v rámci svého historického vývoje;
 - vojenské tradice;
 - česká státnost.
- **Ozbrojené síly České republiky a jejich poslání**
 - ozbrojené síly (úkoly, role, struktura);
 - účast ČR v zahraničních misích a operacích;
 - identifikace příslušníků AČR.
- **Členství ČR v mezinárodních organizacích**
 - relevantní mezinárodní organizace (OSN, NATO, EU, OBSE, V4 ...);
 - role ČR v mezinárodních organizacích;
 - zahraniční mise a operace;
 - mezinárodní právní řád;
 - mezinárodní humanitární právo, válečné právo;
 - mezinárodní smlouvy a obyčejová pravidla.
- **Obrana a bezpečnost státu a společnosti**
 - stát (atributy státu, suverenita, územní celistvost, právní stát, národní; stát, stát jako aktér),
 - národní zájmy;
 - vnitřní bezpečnost;
 - vnější bezpečnost;
 - aktuální hrozby a bezpečnostní prostředí.
- **Bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém**
 - mezinárodní politický systém;
 - uspořádání mezinárodního politického systému a jeho aktéři;
 - postavení ČR v mezinárodním politickém systému;
 - právní aspekty ozbrojených konfliktů;
 - nestabilita a regionální konflikty;
 - terorismus, proliferace, hybridní hrozby, ilegální migrace atd.;
 - Hard Power, Soft Power, Smart Power, Sharp Power;
 - nové fenomény v informačním prostředí.

- **Bezpečnostní systém ČR**
 - struktura a funkce bezpečnostního systému ČR;
 - prvky bezpečnostního systému (ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, zpravodajské služby);
 - orgány krizového řízení ČR a národní systém reakce;
 - role ozbrojených sil v integrovaném záchranném systému;
 - vizuální rozlišení uniformovaných složek.
- **Role občana v obraně státu**
 - legislativní prostředí v ČR;
 - možnosti zapojení do obrany státu;
 - branná povinnost;
 - příprava občanů k obraně státu.
- **Hrozby, rizika a válečné konflikty**
 - hrozba vs. riziko;
 - válka a její formy;
 - možnosti řešení konfliktů;
 - hybridní hrozby.
- **TESSOC (terorismus, špionáž, sabotáž, subverze a organizovaný zločin)**
 - definice a členění TESSOC;
 - kyberhygiena.
- **Krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy**
 - krizové stavy ČR;
 - orgány krizového řízení ČR;
 - role občana za krizových stavů vojenského charakteru;
 - pracovní povinnost;
 - pracovní výpomoc;
 - principy reakce na krizové stavy/národní systém reakce.
- **Civilní obrana**
 - ochrana proti zbraním hromadného ničení;
 - postupy a zásady při evakuaci (krátkodobá, dlouhodobá, evakuační zavazadlo);
 - způsoby a druhy varování a vyrozumění krizových orgánů a obyvatelstva.

- **Podpora hostitelskou zemí (HNS)**
 - definice, význam, důvody;
 - možné dopady na běžný život občana v průběhu HNS;
 - praktické informace pro občany (například vojenská kolona na silničních komunikacích).
- **Informační doména a hybridní působení**
 - hybridní hrozby;
 - základy kybernetické gramotnosti;
 - rozpoznání: hoax, voice phishing, smishing, ransomware, malware, sociální inženýrství;
 - dezinformace;
 - ověřování informací;
 - kognitivní zkreslení.
- **Fyzická kondice**
 - tělovýchova branného charakteru;
 - doporučované možnosti zvyšování fyzické kondice.
- **Technické dovednosti**
 - radioamatérství;
 - řízení motorových a speciálních vozidel;
 - konstrukce a ovládání dronů;
 - ovládání navigačních zařízení;
 - ochrana osobního majetku a dat;
 - ochrana před chemickými, biologickými a jadernými zbraněmi (například využití ochranných prostředků, základy dekontaminace, relevantní první pomoc);
 - oprava drobných závad a znalost základních nástrojů.
- **Zdravotní gramotnost**
 - první pomoc (KPR, triage, AED);
 - bezpečnost poskytovatele pomoci;
 - mimořádné události (bezpečnost potravin a vody, účastník mimořádné události);
 - péče o fyzické zdraví;
 - rozcestník poskytovatelů zdravotnické pomoci.
- **Psychologická gramotnost**
 - základy první psychologické pomoci;
 - péče o duševní zdraví (principy, metody a techniky);
 - kompetence pro řešení krizových situací;

- prevence rizikového chování;
- panika/davová panika;
- psychohygiena;
- rozcestník kontaktů.
- **Orientace a přežití v terénu**
 - základní pojmy a pravidla pro přežití v terénu;
 - pohyb a orientace v terénu (topografie, znalost topografických značek, orientace v neznámém terénu, orientační běh);
 - osobní ochrana před nepříznivými vlivy počasí (základy oblékání a budování přístřešků);
 - základy sebezáchovy (využití ohně, získávání pitné vody, budování nouzových obydlí a přístřešků a úprava stravy);
 - nouzová signalizace a zdravotní minimum.
- **Sebeobrana**
 - znalost legislativy pro použití sebeobrany;
 - základy sebeobrany (postoje, pohyb v postojích, pády, údery, kryty a kopy, využití improvizovaných zbraní k sebeobraně);
 - sebeobrana a ostatní bojové sporty/aktivity;
 - rozpoznání a možnosti řešení konfliktní situace využitím prvků sebeobrany;
 - upřednostňování vyjednávacích a mediačních principů;
 - nutná obrana vs. krajní nouze;
 - reakce na konfliktní situace.
- **Zacházení se zbraněmi za podmínek stanovených zákonem**
 - právní povědomí o používání zbraní (odpovědnost za porušení);
 - bezpečnostní stereotyp, nález zbraně nebo nevybuchlé munice;
 - zbraně využívané Armádou České republiky a dalšími ozbrojenými silami.
- **Měkké dovednosti a praktické znalosti (reakce na krizové situace, mimořádné události)**
 - co dělat v krizových stavech;
 - schopnost přežití a reakce na mimořádné události a krizové stavy;
 - mediální gramotnost;
 - kritické myšlení;
 - kontextuální zpracovávání informací.

- **Řízení obranných zdrojů**

- bezpečnost dodávek (surovinová, energetická, potravinová bezpečnost);
- vyzbrojování ozbrojených sil;
- přechod na válečnou výrobu;
- mobilizační plánování;
- role a působnost Správy státních hmotných rezerv;
- role průmyslu při zajišťování obrany státu;
- obrana a ochrana prvků průmyslové infrastruktury.

Poznámky:

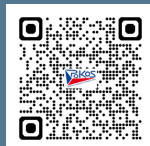
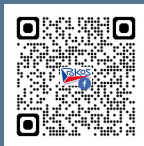
Kontakty:

Oddělení POKOS / Sekce obranné politiky a strategie MO

Tychonova 221/1, 160 00 Praha 6

<https://pokos.mo.gov.cz/>

email: pokos@mo.gov.cz

Oddělení POKOS / Velitelství teritoriálních sil

Kyjevská 3222, 390 02 Tábor

<https://veters.mo.gov.cz/>

email: veterans@mo.gov.cz

